

19.2.2014

Strukturerna bör utvecklas och tillgängligheten till grundläggande konstundervisning säkerställas i hela landet

Regionförvaltningsverken har utvärderat den regionala tillgängligheten till grundläggande konstundervisning. Utvärderingen ger vid handen att det finns stora skillnader mellan landskapen då det gäller utbud och efterfrågan samt tillgänglighet till grundläggande konstundervisning. Läroanstalterna som ordnar undervisning är 900 till antalet på Fastlandsfinland men utbildningen koncentreras till södra Finland. Musik, bildkonst och dans undervisas överlägset mest. Det erbjuds föga utbildning i audiovisuell konst och arkitektur. För närvarande deltar bara cirka 12 procent av målgruppen, d.v.s. 2-19-åriga barn och unga, i grundläggande konstundervisning. Av eleverna är bara var fjärde pojke.

Grundläggande konstundervisning är en egen utbildningsform. Den skall följa av utbildningsanordnaren godkända läroplaner, som baserar sig på av Utbildningsstyrelsen fastställda läroplansgrunder för varje konstart. I läroplanerna definieras målsättningarna och det centrala innehållet i undervisningen, och de kan enligt lagen innehålla lärokurser som är av olika omfattning. Det finns nio konstarter: musik, dans, bildkonst, handarbete, teaterkonst, cirkuskonst, ordkonst, arkitektur och audiovisuell konst.

Grundläggande konstundervisning ordnas i över 85 % av kommunerna. Närapå hälften av utbildningsanordnarna är kommuner, en dryg tredjedel är registrerade samfund och en femtedel av läroanstalterna är privata företag.

Av eleverna studerar 44 procent en konstart enligt fördjupad lärokurs, 26 procent studerar enligt allmän lärokurs. 30 procent är elever inom småbarnsfostran. De vuxnas andel i grundläggande konstundervisning är cirka sex procent. Bara var fjärde av dem som deltar i undervisningen är pojke. Det är främst flickor som har dans och handarbete som intressen.

Det är betydande skillnader i tillgängligheten till grundläggande konstundervisning landskapen emellan. I Nyland är alla nivåer inom grundläggande konstundervisning tillgängliga för över 90 procent på 10 kilometers avstånd, på andra håll i landet är andelen lägre. Skillnaderna landskapen emellan är märkbart mindre om tillgängligheten granskas på 30 kilometers avstånd. I största delen av landskapen är då tillgängligheten över 90 procent. Lappland förblir dock enda landskapet med under 90 procents tillgänglighet på alla nivåer av grundläggande konstundervisning.

Strukturer och innehållet i undervisningen skall utvecklas

Den grundläggande konstundervisningen och konstfostran har en viktig roll i barns och ungas liv. De ger upplevelser, bygger upp självkänslan, utvecklar sociala relationer och förebygger marginalisering.

Den grundläggande konstundervisningen skall bibehållas som en egen utbildningsform men dess strukturer bör utvecklas och lärokursernas flexibilitet ökas. Det bör satsas på nya verksamhetskulturer inom olika konstarter samt på mångsidiga undervisningsinnehåll och- metoder. Systematisk statistikföring, uppföljning, utvärdering och forskning bör utföras som samarbete mellan olika aktörer inom grundläggande konstundervisning.

Mångsidiga undervisningsinnehåll och undervisningsmetoder inspirerar barn och unga att delta i grundläggande konstundervisning. I synnerhet pojkar borde i högre grad fås med i verksamheten. Samarbete läroanstalter emellan och med andra aktörer borde utökas. Skolor och såväl amatörer som professionella inom olika konstarter borde fås med.

Tillgängligheten till grundläggande konstundervisning inom olika konstarter bör jämlikt säkerställas för alla barn i hela landet. Man bör fästa särskild uppmärksamhet vid konstarter och de geografiska områdena där det finns föga eller ingen undervisning alls.

Publikation:

[Taiteen perusopetuksen alueellinen saavutettavuus 2012, Aluehallintovirastojen peruspalvelujen arviointi \(PDF\)](#)

Ytterligare information:

Specialplanerare, KM Tiina Mäkitalo, 0295 016 173, Regionförvaltningsverket i Södra Finland

Specialplanerare, KTM Raija Kinnunen, 0295 018 078, Regionförvaltningsverket i Sydvästra Finland

Inspektör för utbildningsväsendet, KM Pentti Nikkinen, 0295 018 570, Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland

E-postadresser: fornamn.efternamn@avi.fi